

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 123089/99-11070
Signatura: bl2cs103

Oblastní pracoviště č. 12-Brno
Okresní pracoviště Brno-město

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Bosonožská 9, 625 00 Brno
Identifikátor ředitelství:	600 108 546
IZO:	062 156 543
Ředitel školy:	Mgr. Roman Kočí
Zřizovatel:	Město Brno-MČ Starý Lískovec Klobásova 9/107, 625 00 Brno
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Brno-město, Křížová 22, 603 00 Brno
Termín inspekce:	3. 5. - 4. 5. 1999
Inspektoři:	Mgr. Ludmila Šimáčková Ing. Lubomír Hložek Mgr. Eva Šefránková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání v hodinách českého jazyka, matematiky, na prvním i druhém stupni a fyziky na druhém stupni.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zřizovací listina ze dne 1. 11.1994 s účinností od 1. 1. 1995, informační výpis ze sítě škol ze dne 1. 9. 1998 s účinností od 1. 9. 1998, výroční zpráva školy za školní rok 1997/98, výroční zpráva o hospodaření za rok 1997, rozvrh hodin a přestávek, vnitřní řád školy, koncepční záměry rozvoje základní školy, plán stěžejních úkolů šk. roku 1998/99, přehled tříd a žáků, zápisy z předmětových komisí, diagnózy žáků s vývojovými poruchami učení a chování, personální dokumentace učitelů, učební plány a osnovy, třídní knihy, katalogové listy, časově tematické plány, žákovské knížky, sešity i ostatní písemné práce žáků, hospitační zápisy ČŠI a to vše ve vztahu ke sledovaným předmětům a hospitovaným třídám.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Budova školy je udržovaná v dobrém technickém stavu. I když výrazná část jejich prostor je pronajímána jinému školskému zařízení, její členění umožňuje nerušenou výuku žáků obou právních subjektů. Řešení efektivního využití budovy pronájemem však na druhé straně částečně omezuje prostorové podmínky základní školy samotné. Nejsou volné prostory např. pro zřízení samostatné odborné učebny fyziky, multimediální učebny, fungující žákovská knihovna nemá dostatečné zázemí k výchově čtenářů, učitelská knihovna je umístěná v jednom z kabinetů. Výuka hospitovaných předmětů probíhá v kmenových třídách vybavených převážně starším nábytkem, který vyžaduje postupnou obnovu.

Základní fond učebnic a učebních textů vyhovuje realizovanému vzdělávacímu programu a je průběžně aktualizován. Vybavení základními pomůckami je minimální, naopak didaktická a audiovizuální technika je k dispozici v přiměřeném množství. V průběhu inspekce byla využívána jenom ojediněle. Vybavení kabinetů sloužících pro učitele vytypovaných předmětů je na běžné úrovni.

Škola má vzhledem ke sledovaným předmětům materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti na průměrné úrovni.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Škola situovaná mimo hlavní komunikaci je obklopená vzrostlou zelení a přilehlými prostorami využívanými pro relaxaci žáků. Rozvrh hodin a přestávek je v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole. Pouze v jednom dni v týdnu, a to ve třídě IV. B v úterý, dochází ke kumulaci šesti vyučovacích hodin bez polední přestávky. Tím je překročena stanovená norma § 9 odst. 3 výše citované vyhlášky. Sledované předměty vzhledem k jejich náročnosti a provozním podmínkám jsou do rozvrhu vyučovacích hodin zařazovány optimálně. Psychohygienické zásady při vyučování učitelé respektují s větší mírou důslednosti zejména v nižších ročnících.

Během hlavní přestávky se mohou žáci pohybovat na chodbách, na školním dvoře a v atriu školy. Venkovní prostředí však není dostatečně uzpůsobené pro jakoukoli smysluplnou relaxační činnost žáků (absence laviček, sportovních nebo hrových koutů a podobně). Estetika školy i její čistota měla velmi dobrou úroveň. Méně vyhovující jsou světelné podmínky v některých třídách. Pitný režim dětí je zajištěn převážně ve spolupráci s rodiči i prostřednictvím nápojových automatů. Žáci mají možnost stravování ve školní jídelně.

Psychohygienické podmínky mají spíše nadprůměrnou úroveň.

3 Hodnocení personálních podmínek

Složení pedagogického sboru po stránce odborné a pedagogické způsobilosti vzhledem ke sledovaným předmětům je méně příznivé. Na prvním stupni výuku zabezpečují ve značné míře učitelé bez požadované pedagogické a odborné způsobilosti viz následující tabulka.

Ročník	Vyučováno hodin týdně celkem	Vyučováno s odbornou způsobilostí	%	Vyučováno bez odborné způsobilosti	%
1.	20	20	100,0	0	0
2.	44	1	2,3	43	97,7
3.	69	69	100,0	0	0
4.	75	39	52,0	36	48,0
5.	78	44	56,4	34	43,6
Celkem	286	173	60,5	113	39,5

Na druhém stupni je procento neodborné výuky sledovaných předmětů výrazně nižší než na prvním stupni viz následující tabulka.

Vyučovaný předmět	Vyučováno hodin týdně celkem	Vyučováno s odbornou způsobilostí	%	Vyučováno bez odborné způsobilosti	%
Český jazyk	48	40	83,3	8	16,7
Matematika	48	36	75,0	12	25,0
Fyzika	24	20	83,3	4	16,7

Učitelům bez pedagogické případně odborné způsobilosti je věnována vedením školy sice pomoc formou hospitační a kontrolní činnosti, avšak zjištění z nich vyplývající nejsou vždy důsledně využívána pro zkvalitnění práce jednotlivců. Začínajícím pedagogům poskytují radu a pomoc i jejich uvádějící učitelé do praxe. Pracovníci vedení školy byli ČŠI upozorněni na nutnost věnovat personální situaci zvýšenou pozornost a doporučení k jejímu neodkladnému řešení bylo jimi akceptováno.

Personální podmínky sledovaných předmětů jsou lepší na druhém stupni než v 1. -5. ročníku a celkově mají průměrnou úroveň.

4 Plnění učebních osnov

Výuka probíhá v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem:

Základní škola, č. j. 16847/96-2 v 1. - 8. ročníku a úprav a doplňků schválených MŠMT ČR čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998.

Upravené dokumenty, č. j. 18730/91-20 v 9. ročníku.

Učební osnovy sledovaných předmětů jsou rozpracovány vedoucími předmětových komisí do tematických plánů. Kontrolou třídních knih a přímým pozorováním vyučování bylo zjištěno, že učitelé obsah učebních osnov dodržují. K respektování časového harmonogramu tematických plánů je však přístup některých učitelů zejména na druhém stupni méně důsledný. Výuka v dysketických třídách probíhá podle individuálních

vzdělávacích plánů vypracovaných po konzultaci s pedagogicko-psychologickou poradnou v souladu s požadavky učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu.

V rámci plnění učebních osnov, především na prvním stupni, je průběžně věnována dostatečná pozornost dopravní výchově. Aktivity školy spojené s touto tematikou kulminují v měsíci dubnu (třídnické hodiny, videoprogramy, besedy). V průběhu školního roku je věnována pozornost dopravní výchově v rámci zájmové činnosti žáků i využíváním školního dopravního hřiště pro jízdu zručnosti a orientaci v dopravních situacích. Výchovně vzdělávací činnost školy odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu.

Škola plní učební osnovy ve sledovaných předmětech na spíše nadprůměrné úrovni. Je věnovaná náležitá pozornost dopravní výchově.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

1. stupeň:

Výukové cíle sdělované učitelkami jen v některých hodinách se dařilo plnit. Přístupy k žákům i volba metod a forem práce se však u jednotlivých pedagogů výrazně lišily. Skupinové vyučování bylo zařazováno ojediněle, učitelky preferovaly především frontální činnosti. V jedné třídě převažoval direktivní styl výuky bez aplikace výraznějších prvků diferenciací a individualizace. V této atmosféře vynikali převážně dobří jedinci. Malý prostor zbyl žákům pro rozvoj komunikace, tvořivosti a uplatnění vlastní aktivity. I přesto většina žáků pracovala s chutí a plnila pokyny učitelů co nejsvědomitěji. Často se v průběhu výuky objevovalo motivační hodnocení i klasifikace známkami. Na základě kontroly písemných prací lze konstatovat, že hodnotící pohled učitelek není zcela sjednocen. Kvalita výuky ve sledovaných hodinách se pohybovala od spíše nadprůměrné po podprůměrnou.

Ve dvou dyslektických třídách uplatňovaly učitelky aktivizující metody, motivující hodnocení, časté pochvaly a individuální přístup k žákům, kteří se aktivně a s chutí zapojovali do činností. Drobné pomůcky napomáhaly při procvičování a opakování učiva hrouvou formou. Požadavky kladené na žáky byly přiměřené jejich schopnostem a možnostem. Příznivá atmosféra při výuce přispívala ke klidné, soustředěné a vysoce efektivní práci. V další dyslektické třídě byly použité metody méně efektivní, méně bylo využito názorných pomůcek, objevovaly se problémy s kázní. K posouzení znalostí žáků ve všech dyslektických třídách bylo využíváno slovního hodnocení. Kvalita vyučování se pohybovala od nadprůměrné až po spíše podprůměrnou.

Celkově měla kvalita výuky na prvním stupni průměrnou úroveň.

Druhý stupeň:

Český jazyk

Jednotlivé hodiny se kvalitativně lišily v příčinné návaznosti na osobitý přístup pedagogů k žákům, jejich praxi i plně nezajištěnou odbornou způsobilost. Jejich hodnocení se pohybovalo od úrovně nadprůměrné až po spíše podprůměrnou. Stanovené cíle se dařilo plnit převážně formou frontální práce se třídou, jejíž jednotvárnost byla v mluvnici umně kompenzována střídáním rozmanitých činností i uplatňováním prvků diferenciací. Při vyučování žáci pracovali s učebnicemi, učební pomůcky a didaktická technika byly využívány jenom velmi spore. Méně záživné hodiny literatury postrádaly zaměření na všestrannou kultivaci osobnosti jednotlivců. Převládal verbální charakter výuky s orientací na obsahové zvládnutí učiva a absencí výraznější motivace za účelem posílení aktivity

a tvořivosti. Na základě kontroly zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že obsahové zařazení učiva v některých třídách nesouhlasí s časovým harmonogramem tematických plánů. V průběhu roku dále docházelo k chaotické záměně hodin mluvnice, literatury a slohu se snahou posílit hodinovou dotaci mluvnice. Tím docházelo k nerovnoměrnému plnění učebních osnov a v důsledku toho ke kumulaci probíraných slohových témat v závěru školního roku. V době inspekce nebyly ve škole k dispozici písemné slohové práce všech tříd. Rutinní znalosti zejména v hodinách mluvnice měly dobrou úroveň, což potvrzuje i poměrně vysoká úspěšnost vycházejících žáků v přijímacím řízení na střední školy.

Kvalita vyučování v předmětu český jazyk má průměrnou úroveň.

Matematika

Výuka probíhala v kmenových třídách s využitím učebnic, tabulek a kalkulačků žáků. Z hlediska užití metod, forem, učebního stylu, organizace práce a vzájemné interakce učitel-žák byly vyučovací hodiny rozdílné. Kvalita vyučování se pohybovala v úrovni spíše nadprůměrné až spíše podprůměrné. Převládá verbální způsob vedení výuky, který jen v malé míře umožňoval žákům např. zcela samostatnou práci při řešení příkladů u tabule. Chybí praxe v řešení paměťových úkonů, užití goniometrických funkcí a v řešení rovnic. Není vytvořený a upevněný pracovní systém při řešení úkolů. Při opakování učiva prokázali žáci spíše průměrné znalosti.

Kvalita vyučování předmětu matematika je průměrná.

Fyzika

Výuka předmětu probíhala v kmenových učebnách, které postrádaly potřebné motivující prvky. Tuto skutečnost umocňovalo ojedinělé využití pomůcek. Cíle stanovené vyučujícími většinou v souladu s obsahem vyučovací jednotky odpovídaly reálným učebním možnostem žáků. S novým učivem byli žáci seznamováni klasickým způsobem. Častá snaha učitelů o logické předávání nových poznatků přesto ponechávala žáky v pasivitě. Většina učitelů reagovala na rozdíly ve vědomostech jednotlivých žáků a usilovala, aby základní poznatky všichni zvládli. Zpětná vazba byla realizována prostřednictvím zjišťujících otázek kladených v průběhu výkladu nového učiva. Souhrnné opakování v závěru sledovaných hodin bylo díky nízké aktivitě žáků často formální.

Celkově má kvalita vyučování předmětu fyzika průměrnou úroveň.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Na základě hospitací ve sledovaných předmětech i rozboru dosažitelných písemných prací bylo zjištěno, že žáci měli dobře upevněné základní dovednosti, vědomosti a návyky v souladu s požadavky vzdělávacího programu. Rozvoj komunikativních dovedností podporovala i vstřícná atmosféra ve většině tříd. Žáci se pravidelně zapojují do rozmanitých soutěží a olympiád, kde dosahují poměrně dobrých výsledků. Preventivně se škola snaží eliminovat negativní jevy v chování žáků. V případě zjištění jejich existence jsou odhalovány příčiny jejich vzniku a jsou přijímána účinná výchovná opatření.

Výsledky vyučování mají dobrou úroveň.

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98 a výroční zpráva o hospodaření za kalendářní rok 1997 byla zpracovaná v souladu s ustanovením § 17e, odst. 2 zákona ČNR č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství v platném znění. Byla projednána se zaměstnanci školy, předána ŠÚ Brno-město a zřizovateli. Údaje v ní uvedené mají vysokou vypovídací hodnotu, jsou v souladu s inspekčními zjištěními a škola z ní může čerpat pro svoji další činnost. Její formální úroveň je velmi dobrá.

Výroční zpráva z hlediska obsahu splňuje požadavky dané zákonem, její vypovídací hodnota a forma zpracování má nadprůměrnou úroveň.

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

V současnosti neprobíhá systematické vzdělávání všech učitelů, kteří ve sledovaných předmětech nesplňují požadavek pedagogické, případně odborné způsobilosti. Pouze jedna učitelka si doplňuje příslušné vzdělání. Příležitostně se učitelé zúčastňují přednášek a seminářů pořádaných akreditovanými vzdělávacími institucemi.

Osvědčení lyžařských instruktorů jsou udržována v platnosti.

Úroveň dalšího vzdělávání učitelů hodnotíme jako spíše podprůměrnou.

Doporučení:

- Usilovat o zvýšení počtu hodin vyučovaných perspektivními učiteli s požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilostí na prvním i druhém stupni. V důsledku toho koncepčně promýšlet a řešit personální zabezpečení chodu školy.

ZÁVĚRY

Podmínky a průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou na průměrné úrovni.

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu Mgr. Ludmila Šimáčková v.r.

členové týmu Hložek v.r.

E. Šefránková v.r.

V Brně dne 14. 5. 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 27. 5. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Roman Kočí v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	11. 6. 1999	92/1999
Školský úřad:	11. 6. 1999	89/1999
Rada školy: není zřízena		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
28. 5. 1999	26/1999	Nedostatky odstraněny

